

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ
КЫЗЫЛ ХОРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1959

ЯНВАРЬ

27

ВТОРНИК

№ 19 (4247)

Өртөз 20 коп.

СЭКП-ниң ХХI съездизи бөгүн Москвада ажыттынып турар.

Коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

КОМУНИЗМ ТУРГУЗУКЧУЛАРЫНЫҢ СЪЕЗДИЗИ

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының съездизи бөгүн бистиң Төрөөн чуртустуң найысламы Москва хоорайда ажыттынып турар. Ол болза бүгү партияның, бистиң совет уагустун амыдыралыга эң-не шыгаргангай болушкун. СЭКП-ниң съездизи — партияның дээди органы болур. Калбак демократия чуртун бугаар чынып турар съезд болза бүгү партияның мерген угааны болгаш күчүлүг тура-соруун илеретер. Политикаың, тактикаың болгаш организацияың тургузукчуларның эң чутула айтырыгларын партия бодунуң съездилериниң шийтирер турар. Партияның өрткөн дуржугаың съездиге түнөп көр болгаш келер үеде улуг сорулгаарың салыр, съездиниң ажылыңың түнөндө марксизм-ленинч теория улам ийи хөгжүдөни алыр, организацияың ууртууганың практикаың улам-на сайдыраар. Бо съездиге 1959—1965 чылдарда СССР-ниң улус ажил-агыйының хөгжүдөлиниң чеди чыл планының контрол чуратааларын чугаалажып көр болгаш бадылаар.

Съездиге белеткеп үезинде социалист чарыштың күчүлүг чалың бүгү чуртка калбарган, ажилчы чоннарың чогадыкчы идеялери, эгелекчи чоруу аажок көдүрүлгөн. Партияның ам болуп турар ХХI съездиге эң Никита Сергеевич Хрущевтиң илеткелиниң тейстерин чугаалажып көрүңге оң-оң миллион совет кижилер, оң иштинде бистиң областың ажилчы чоннары база идеялериң киришкен. Чеди чыл планының улуг чагай сорулгаары бистиң чурттуң ажилчы чоннары боттарының хан-дамыгын даңк херээ кылдыр көрүп хулаң алганнар. Чоннуң коллективтиг угаан боданы бо чугаалажып көрүңгү үезинде ийишкен каян-дамыгын долу болгаш ханы күшүлүг биле илереткенин турган. Коммунизм тургузарың дөргө бүгү совет улустуң дриг, чогадыкчы, кызыл ажилчы ажил-херээ деп чүвени ол бүгү база катан бадыттуур.

Бүгүн ажил-агыйынып турар элчег чок ХХI съездиге алдар кылдыр ажилчы чоннар улуг ажил-ишти бүдүрүп, күш-ажылчы чаа-чаа тилелдерин чеди алганнар. Съездиге алдар кылдыр совет кижилер космичтиг ракетаны отаргайга салып үндүргөннөр. Ол дөргө бистиң чурттуң үлетпүрүнү күчүлүг хөгжүдөлиниң, совет эртем, техниканың көстүп көрбөөн сайдыралының кайтамчытыг херечин.

Бүгү өнөлдөшкөн болгаш автоном республикаларын, СССР-ниң крайларының, областарының экономикаың, културасың улам көдүрүлгөн эрге-ажымы съездиге чугаалажып көрүп турар 1959—1965 чылдарда улус ажил-агыйының хөгжүдөлиниң контрол чуратаалдарыңа бүгү талазы-биле өрө-өткөн көдүрүлгөн болгаш бистиң партияның чайгылыш чок ууртууга болгаш турары ленинчи национч политикаың дриг, тодаргай көргүзүп боуп турар.

Бүгү совет улус бодунуң Коммунист партиязы, оң ленинчи Төп Комитетин доңдурган калжыгызың-ла-да артык сыйып каттыгын, а партияның бүгү-ле отарлары органика болгаш идея талазы-биле калжыгызың-ла артык быжыктап, чыгыс-ай болуп алган бистиң

Краснодар край эт болгаш сүт бүдүреринин талазы-биле чеди чылдың онаалдазын үш чыл иштинде күүседир

Рязань областың көдө ажил-агыйының ажилдакчыларының партиячту эгелекчииниң деткилдеп, база байлак хоруу-климаттыг байдалары, а ол шыккан колхозтарын болгаш совхозтарын өзүп турар экономикаың өрөңгө көргөш, Кубаның ажил-ишчилери өт болгаш сүт бүдүреринин талазы-биле чеди чыл планының онаалдазын хуусаа бетинде күүседириниң шийтирерин. Ажил-агыйларын бүгү категорияларын талазы-биле 1959 чылда көдө ажил-агыйының ажилдагы 100 гектар черлеринге онааштыр элти (ком эт ленин-биле) 84-тен өзөш өсөс центнери бүдүргөн турар. Элтиң нияти бүдүрүшкүнү крайга ниятти-биле 1958 чыл-биле дөңсөөр 1,8 катан көдүрүп, а колхозтарга болгаш совхозтарга 2,5-тен ажы катан өсөр.

Кубаның ажил-ишчилери сүт бүдүреринин талазы-биле база улуг хулаңагың алганнар. 1959 чылда ажил-агыйларын бүгү категорияларын талазы-биле көдө ажил-агыйының ажилдагы 100 гектар ажилдагы черлеринге онааштыр 338 центнер сүтү бүдүргөн турар.

1961 чылда ажил-агыйларын бүгү категорияларын талазы-биле көдө ажил-агыйының ажилдагы 100 гектар ажилдагы черлеринге онааштыр 150 центнер элти бүдүргөн, а сүт бүдүрерин 450 центнер чедирген турар.

Кубаның көдө ажил-агыйының ажил-ишчилери көдө ажил-агыйының 100 гектар ажилдагы черлеринге онааштыр эт бүдүреринин талазы-биле АКШ-тың Айова деп муракчы штатында чеди алган дөңсөө 1961 чылда ажал, а сүт бүдүреринин талазы-биле оң ийи катан ажа өсөр.

СЭКП-ниң ХХI съездизинге совет улус чедишкенин ужуражып турар

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Хулээлге күүсеттинген

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының элчег чок ХХI съездизи — коммунизм тургузукчуларының төөгүлүг съездизи —

СЭКП-ниң ХХI съездизи делгерезин!

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫҢ КОМСОМОЛ ОРГАНИЗАЦИЯЗЫНДАН РА ПОРТ

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының ХХI съездизинге төлөптур ужуражыр дээш социалист чарышка киришпишаан, Тываның комсомолчулары болгаш аныяктары мындыг ажилдарын кылды:

Тараа ажаап алышыкынының үезинде хову-шөлдерге 13 муң хире оолдар болгаш кыстар, комсомолчу-аныяктарын 46 комбайн агрегаттары, 27 комсомолчу-аныяктарын трактор бригадалары, 66 кукуруза эвенолары ажилдап турдулар.

Областың тарааны күрүнге дужаарыңа болгаш садарыңа хулээлгезин күүседиринге аныяктар төлөптур салышыкыны кириген. Область тараа садарының планын 3,5 катан ажы күүсеткен.

Колхозтарын болгаш совхозтарын комсомол организациялары мал кыштагладышыкыны чедишкенин чорудар дээш демисеппишаан, 468 оолдар, кыстары мал ажилчыне немей чорутканнар. Ам мал ажилында 2400 комсомолчулар болгаш аныяктар ажилдап турарлар, 46 аныяктар фермалары тургустунган.

Тывага аар үлетпүрүн баштайгы бүдүрүлгелери — «Тыва-кобальт» болгаш «Ак-Довурак» комбинаттары комсомолчу тудуглар кылдыр чарлаттыңан, ол тудугларже 600 комсомолчулары болгаш аныяктары айтканнар.

Комсомол курдаларыне ийи миллион ажыг рубльди кириген, 960 тонна демир-дес аймаа чыгыңан, 54 клубтар, номчулга бакыннары, кызыл булуннар туттунган болгаш септеттинген. Кызыл хоорайның аныяктары суг дамчыдылганын тудуунга 2000 кубометр онгарларны каскан, 7000 ажыг ыштарны тарып олурткан.

Коммунист күш-ажыл бригадалары деп ат дээш чарышта 112 комсомолчу-аныяктар бригадалары болгаш фермалары кирип турар. Оларын иштинде Анна Попованың парлакчулар бригадалары коммунити күш-ажыл бригадалары деп бедик атты чеди алган.

Аныяк саанчылар Росина Саинниң, Монгуш Шакарнын, Зина болгаш Тамара Бахарева уушкылары; механизаторлар Александр Гладышевтиң болгаш Орусан Конгар-оолдуң; кадарчылар Оюн Даржааның болгаш Кенден Серенбилдин; кукуруза естүрүкчүлери Часкым Кожаганың, Саая Баран-оолдуң болгаш ескелерин-даа аттары областа сурагжаан.

Тываның комсомолчулары болгаш аныяктары чеди чылдың улуг чагай планынын амыдыралга боттандырыңа, бистиң чуртувуска коммунизм тургузарыңа бүгү күштерин болгаш билиглерин бээрин СЭКП область комитетинге бүзүредип тур.

ВЛКСМ-ниң ТЫВА ОБЛАСТЫҢ КОМИТЕДИ.

В. Зренчин.

Чогул шынчы чаяакчы бар

Чолуусту, кежиписти Чонувуска тыпсы берген, Чоргааралга макталалыг Чогул шынчы чаяакчы бар.

Барпатарыңдыкыңдан бээр Караа четпес Чукот чедир Чыгып берген дөңсөө чуртту Чыгайжыткан чаяакчы ол.

Бүдүрүчү ажил-ише Бүгү чонну сорук кириген.

Бүзүредиг чаяакчыма Бүдүрүчү шызылар мен.

Делегейде деңгеле чок Дээди шының тудушкуну Демин күштү Совет улус

Тендир дивес мөңгөжиткен. Чоргааралың чаяакчың Чогул ады кымыл дие,

Коммунист партиямын Коңчуг чоргаар адай бээр мен.

Совет эрге-чагырганың чылдарың дургузунда чуртка номнарың 124 чылдарга, оң иштинде, СССР-ниң улустарыңың 86 чылдарыңа болгаш даштыкы 38 чылдарга үндүрүп келген. Эвилелешкен болгаш автоном республикаларга номнарың нургулайыңда-ла үндөзүң чоннуң төрөөн д

Фотозү С. Федкистовтуу.

ЭЭЛЧЕГ ЧОК ХХІ СЪЕЗДИЗИНГЕ АЛДАР КЫЛДЫР

• БАШКАРЫКЧЫ ПАРТИЯВЫС ДЕЛГЕРЕЗИН!

Тожу аңчыларының белээ

Коммунисттик партияның ээлчег чок ХХІ съездинин чымдырар дугайында шийитирип хулаап алган СЭКП ТН-ның сентябрь Пленумунун болуп эрткен үзүндө бистиң Тожу районун эр, херэежн аңчылаз 1958—1959 чылдарның аңчылар сезонунга белеткел ажалдарын колдуунда доозуп турган.

Районун мурнакчы аңчыларының следунга аңчыларның тайгаже айттарының бүдүүнүе колхозтарга болгулаан хуралдарга база митингилерге СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумунун материалдарын танышкан, тус-тус аңчылар, аңчылар эвенолары боттарының аразына партияның ХХІ съездининге алдар кылдыр социалисттик чарышты калбарткан, а районун аңчылары бедиткен хулааларыны албышкан. Каз-Хем районун аңчыларының социалисттик чарышка кыйгыртканнар.

Массаларының подиткигит болгаш күш-ажылчы бедик көдүрүшкүнү ол байгамчыктыг хүнерде бистиң районга казангызыдан артык хайнып үнгөн. 1959—1965 чылдарда ССРЭ-нің улус ажал-агыйн көдүрүшкүнү контроль чуратайларының дугайында эш Хрущевтүң илет-селинин тезистерин чугаалажып тургаш, ажалчы чоннар аңчылар тывыштың немелде курлавырларын ажалгаарынче уланган тодаргай саналдарын кийрген. Оң түнелде районун аңчылары улуг чедишкенин чеди ап, 1958 чылдың аңчылар тывыш планын 101,3 хуу күөсеткен болгаш пландан дашаар 35 муң рубльдин эш шынарылыг өдүтүп күрүнеге дузагаан. 1958 чылда район денискээринге дини эвеш болган болза-даа, декабрының 30-ге чедир 93 муң 400 дини, 3686 киш болгаш еске-даа өдүк дузааттыган. Дини, киш кезинин шынары эрткен чылдан бедик болган.

Эрткен чылдарда район нийтизин биле үрмек өдүтүп планнарын күөсетпейн турган болза, бо аңчылар сезонунда ол чептестер ажал эртинген болгаш күзен дузаарының планы 268 хуу, астың 198 хуу, дырбактыгының 230 хуу күөсеттинген. Колхозтар 35 санныг азырал кара дилгилер кези белеткээр тургаш бирги сорттун 69 кештерин дузагаан.

Аңчылар бо аңчылар сезонунда араатан аңчылар-биле демиселди күш-тедирген. 1957 чыл-биле деңизерге 13 санныг бөрү кезин хайну дузагаан. «Совет Тыва» колхозта мал эчкин, анык аңчы эш Экирикпей өдүр-биле кады эрткен күзү беш аңчыларын даялаан.

Өдүтүп санынга кирбес аң кештерин, сын мыйызын болгаш тай-

га куштарын белеткээрн өскөн. Эдик кезин 1957 чылдан каш каттап хайну дузагаан болгаш күртү, күшкүл, кара-куш белеткээринин планы 214 хуу күөсеттинген. Чүг-ле чангыс «Совет Тыва» колхоз 1958 чылда бир муң хире куштарын дузагаан.

Районун ажалчы чоннарының бо чедишкени партия, совет, проф-экилдер органдарының массалык орг-тунга организастыг ажалды эки-житкейинин түнелинде чеди ал-дынган.

Аңчылар сезонунга белеткелди районун белеткел организацилалары болгаш колхоз баштаар черлери, партия эге организацилалары ка-жалгызындан артык организастыг чоруткан. Аңчыларын идик-хеп, аш-чеп, боо-чептер-биле чегчир кылдыр хандырган. Кистээр болгаш диниң эвенолар бүрүзү бодунун күөседи тодаргай планын албыш-шаан, еске эвенолар-биле социалисттик чарыштыг үнгөнөр. Эвено бүрүзүне агитаторларын колхозтар-нын партия организацилалары бы-жылгаан. Колхозтарга ол агитатор-лар-биле сургаалалыг хуралдарын эрттерген турган. Эвеноларның уур-тучуларында колдуунда дузагаан-дыг аңчы коммунистер болгаш ком-сомолчулар, район болгаш көдө Со-веттерин депутаттары ажалдап турган. Ол эштер эвеноларын бап-тавышпаан, боттарының мурнакчы ролон көрүскөнөр. «Совет Тыва» колхозта эштер Чигжит, Эриалге Аз, «Май 1» колхозта эштер Саны Аз, комсомолчу Ак Баастай бо се-зонда хей аңчы өдүргөнөр.

Эрткен сезонда 40 ажал херээ-женер аныаан, оларның иштинде «Совет Тыва» колхозта эш Барзал Серен 380 динин, «Май 1» кол-хозта эш Чылычымай Аз 320 дини-ни белеткээрн. Ол ышкан үле-герин аңчылар хей.

Аңчылар ажалын организастыг чорутканы колхозтарның ажал-агыйн быжылгаарында, оларның акша орулгазын өдүрүнгө улуг ужуру-дузалыг болган. Аңчылар ажалынче айтанып үнгөн колхозчу бүрүзү ортума-биле 6000 хире рубльдин орулгазын колхозка кий-ген. «Май 1» колхозтун 2 миллион 150 муң рубль түнүг 1958 чыл-дагы орулгазының 1 миллион 142 муң рубль тывыштан кирген. Ол колхоз күрүнеге 1831 кишти бол-гаш 43 муң динин дузагаан.

Орулгазы өдүтүп бирээзи дини 1958 чылда эвеш болган болза-таа колхозтарын тывыштан орулгазы өскөн. Аңчылар ажалының талазы-биле чедишкенин дээш Тожу рай-

он нийтизи-биле 1958 чылда Бүгү-экилдерин көдө ажал-агый делгел-генин киржикчин болган.

Амгы социалисттик чарыштын он-загай чүгү болза, аңчылар ажал-агый чыдап каап турган хеври бе-лүр үрмек өдүк тывышын көөт-деткени болур. Оон аңгыда район-тун колхозтары районун денискээр-инде чап-чаа организастыгтан ты-выш ажал-агый черинге чамдык дузааламчыны көрүскөн, ылаңгы колхозтар ол ажал-агый черинге транспорт чарыларын, кыс болгаш бүдүрүкчү иштерин садып алы-рынга дузаалашкан.

Бо хүнерде аңчыларын хей кез-ин тайгалардан эш чанып келген болгаш ам мал кыштаглаашкынын организастыг чорудар, колхоз ту-дунун планын күөседи дээш ажалдап турарлар.

Бистиң районун аңчылары СЭКП-нің ээлчег чок съездинин ажалыттыган хүнүгө чедир 100 муң рубльден эвеш эвес түнүг рубльдин өдүтүп күрүнеге дузагаан-нар.

С. БАДАА,

СЭКП райкомунун секретари.

Бистиң бригадавыстың ажал-херээ

Коммунисттик ёзу-биле ажалдаар, өөренир болгаш чурттаар дугайында боттарының хулааларын бистиң бригаданың кезигүннери чүтүлдүг күөседип турарлар. Продукция бү-дүрүшкүнү планын бригада ай бүрү-зүнде 130 хуудан өрү күөседиш, продукцияны шынарын өкижиде-рин, бот-үнезин чигедирин чеди алган. Бо чылдың январьда произ-вация бүдүрүшкүнү планын хуусаа бе-тинде ажал күөсеткен болгаш пар-тияның ХХІ съездининге алдар бол-дурган социалисттик чарышка бирги верни алаанын барымдаалааш, типо-графияның дехтер болгаш бригада-лар аразында шилчир Кызыл вым-педерин бистиң бригадавыска ты-ымскаан.

Коммунисттик күш-ажылдык бри-гадазының бүгү кезигүннери хей-пийтигин ажалында мурнакчы ки-ришпишаан, амгы үеде илеспейлиг өөренип турар. Чижээ, эштер Буй-мова, Могера болгаш ескелер-иза ажал-политиканын бөлүмүндө, а Ира Сермакина чолзаачылар куру-зунда чүтүлдүг өөренип турар. Политехниктик институтка бот-өөре-диге-биле өөренип киреринге эш Сермакина ам хынамчалыг белет-кенип турар.

А. Попова.

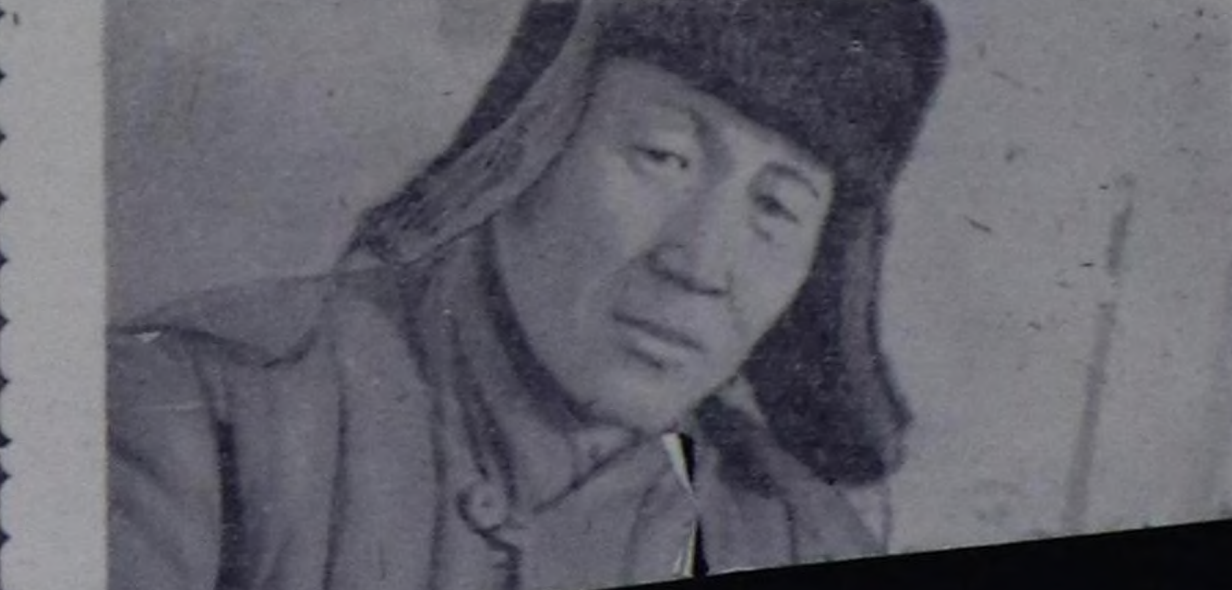
Бригаданың кезигүннеринин ки-жи бүрүзү хей-пийти даалгалыг бол-гаш ону ак-сеткилдиг күөседиш ту-рар. Чижээ, эш Ткачев ажал-поли-тиканын бөлүмүгө өөренип, бот-у-нуң билин бедитпишаан, парлаар-дехте техниктиг өөредилгени илдеп-кейлиг башкалап турар. Бистиң бригадавыстың кезигүннери чүг-ле бүдүрүгө талазы-биле эвес, харын боттарының хуузуна амдырал-чурттаалазынын талазы-биле бот-боттарынга дузаалаш турарлар.

Бүдүрүгө мурнакчы ажалдаар, техниканы коммунисттик ёзу-биле камналгалыг болгаш бедик бүдүрү-

чүлүг ажалдаар, күш-ажылдың са-гылга-чурумун быжылгаар талазы-биле боттарының мурнакчы үлеге-рин бригаданың кезигүннери бүгү коллективке көргүзүп келген.

1959—1965 чылдарда ССРЭ-нің улус ажал-агыйн көдүрүшкүнү чеди чыл планының улуг ча-гай сорулгаларын амдыралга че-дишкенин боттандыраар дээш бүгү совет улустун мздарыг демисел-динге салышкынын бистиң брига-давыстын кезигүннери кийрип шы-даарлар.

А. ПОПОВА, коммунисттик күш-ажылдык бригадазының бригадир.

СЭКП-нің ХХ съездининден ХХІ съездининге чедир

Улуг-Хем районда «УТНА 25 чылы» совхозтун ажал-агыйн сөөлгү ийи чылдың дургузунда улуг өдүлдегит болган. Совхозтун мал ажалында мал черни хой ажалы ээлеп турар. СЭКП-нің ХХ съездининин үзүндө (1955 чылдың түнелди-биле) совхозтун шээр малы 5826 баш турганындан 1959 чылдың январь 1-де 21429 баш апарган азы 3,7 катал өскөн. Ол-ла үениң дургузун-да мыйыстыг бода малдың баш саны 3 катал, чылгынын — 2,2 катал, хаванның — 3,6 катал өскөн.

Малдың баш санының өдүлдө-биле чергелештир оң продук-туларын бүдүрери база көвүдөн. Нийти дүк кыргыздазы 2,1 ажал катал өскөн болгаш бир центнер дүктүң бот-үнези 57 рубльге чиггэн. Сүттүң нийти саалдазы барын 1,4 катал көвү-дөн болгаш бир центнер сүттүң бот-үнези 46 рубльге чиггэн. Совхозка саар инен бүрүзүндөн ортумак сүт саалдазы 1252 кг турган болза 1958 чылда 1571 кг болган.

Көдөз ажал-агый техниканы улам өзүп, агротехниктиг не-гелделерин боттандыраарынче кичээгенин улгаттырганының түн-нелинде совхоз чер ажалының талазы-биле улуг көргүзүлгү. Партияның ХХ съездининин үзүндө совхозтун нийти тарылгазы 2965 га турган болза, эрткен чылын 5591 га азы 1,8 ажал ка-тап өскөн. Оң иштинде тараа културалары 1171 га турганын-дан 3513 га четкен. Тарааның нийти чылдазы барын 6 катал көвүдөн болгаш бир гадан ортумак дүжүт 9,2 центнер турган болза эрткен чылын 19 центнер болган. Бир центнер тарааның бот-үнези 43 рубль турганындан 25 рубль 40 копейк чедир чиг-гэн.

* * *

Областың анык үлөтүрү партияның ХХ съездининин сөөлүндө улам күштүү-биле сайзырап эгелзэн. Чүг-ле эрткен чылын безин Кызылдың бус күжү-биле ажалдаар электростанциязының 2,5 муң киловатт күштүг баштайгы ээлчез, хонунта 17 тонна хлеб, 2 тонна кондитер кылыгылары быжырап хлеб заводун ажал-лалда кийрген. Оон аңгыда эрткен чылын облостребсоюзтун аң-чылар ажал-агый черин Тожу районун Хам-Сырада организастаан болгаш ында 300 хире чурттаачылыг чаа суур тургустунган.

* * *

1957 чылда Улуг-Хемни нежилдир понтон көвүрүгү кыл-ганы областың ажал-агыйында улуг дузалыг болган. Мурунда чылдарда паром-биле хонунта чүг-ле 500 хире автомашиналарын нежилдир турган болза, чаа көвүрүг 1500 ажал автомашиналарын нежилдир аргалыг. Ычкангаш хемнин ол, бо талааларында, ылаң-гыя дүжүт ажал алышкынын үзүндө автотранспорттун ээлчег маңаар чорун шуут узуткатынган.

* * *

Бар арга, курлавырларын ажаллап, күш-ажылдың бүдүрүшкүнү бедиткенин түнелинде партияның ХХ съездининден ХХІ съездининге чедир чурт үлөтүрүнүн бүдүрүп турар барааннары-ның хем-чээли көсүзү-биле көвүдөн. Оң чижээне дараазында д'нелгелерин көргүзүп болур. 1956 чылда алгы заводу 21 муң эш индис идикти кылган болза, 1958 чылда 35,3 муң ажалны кылган. Хем идиктер 14,8 муң турганындан 35 муң четкен.

Ийи съездилерин аразында обласка дараалыг хеп бүдүрүлгө-зи барын-ла 2 катал өскөн.

* * *

Партия биле чазактын хүн бүрүдө сагыш салып, боттук дуза көргүзүп турарының ачызында Чаа-Хөл районун колхозтарының экономиказы ажал быжыккан. Сөөлгү ийи-үш чылдарда Шаңчы, Ооруг, Кара-Суг, Халыг-Даг, Ак-Хем, Көжээлиг ховулары дээш ышкан чаа кур болгаш курункан дыма хей черлерин шигээдип ап, ажаллап кийрген.

Чоска чедир-ле районун колхозтары бир гектардан ортумаа-биле 6—7 центнер дүжүт ап турган болза, олар 1957 чылда бир гектардан ортумаа-биле 19,2, а 1958 чылда—28,5 центнер дүжүтүп алган.

Районда көдөз ажал-агыйның тускай эртемниглеринин саны барын 3 катал көвүдөн.

Бо бүгү чедишкенин түнелинде бүгү совет улустуу ыш-кан районун чонунун амдыралының үргүлчү өзүп турар мате-риалдыг болгаш културлуг денели бедзэн. Оларның бажы-балдарының кезигүннери аш-чепи улам-на экижип турар.

Будага белеткенип турган үеде
Болор-себептердә,—Дзюба-биле де-